

Büyük Bayi Buluşması

Murat Bilgin / TABGİS Genel Başkanı

17 MART 2023

TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ
PETROL ve GAZ ŞİRKETLERİ
İŞVEREN SENDİKASI

Küçükbakkalköy Mahallesi Serdar Sokak
Gökmenoğlu Plaza No: 2 Kat: 3 Daire: 6
Ataşehir / İstanbul

Tel: 0216 469 06 00
Faks: 0216 469 06 03-04

www.tabgis.org.tr

Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamının Takibinde Ne Değişti?

ESKİ

- ✓ En yüksek işlem hacimli 8 dağıtıcının İstanbul Avrupa Yakası için Kuruma bildirmiş olduğu bayi tavan satış fiyatlarının ortalaması dikkate alınıyordu.
- ✓ Marjlar; Birleşik Krallık, İtalya, Fransa, Almanya ile kıyaslanıyordu.

YENİ

- ✓ En yüksek işlem hacimli 8 dağıtıcının bayilerine ilişkin Kuruma bildirilen ilan panosunda yer alan satış fiyatlarının ağırlıklı ortalaması dikkate alınacak.
- ✓ Marjın, dağıtıcı ve bayi maliyetlerini yansıtacak şekilde ülke içi piyasa koşulları **(satın alma gücü paritesi, TCMB faiz oranları, enflasyon, döviz kuru, asgari ücret vb.)** ile uyumlu olması esas olacak.

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

Satın
Alma
Gücü
Paritesi
Nedir?

Ülkeler arasındaki fiyat seviyelerindeki farklılıkların etkilerini ortadan kaldıran ve böylece GSYİH bileşenlerinin hacim karşılaştırmalarına ve fiyat seviyelerinin karşılaştırılmasına izin veren para birimi dönüştürücüsüdür.

eurostat

Öncelikle ülkeler arasındaki fiyat seviyelerinin karşılaştırılması amacıyla kullanılması

 OECD

GSYİH ve bileşen harcamaları açısından ülkeler arası karşılaştırmalar yapmak

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

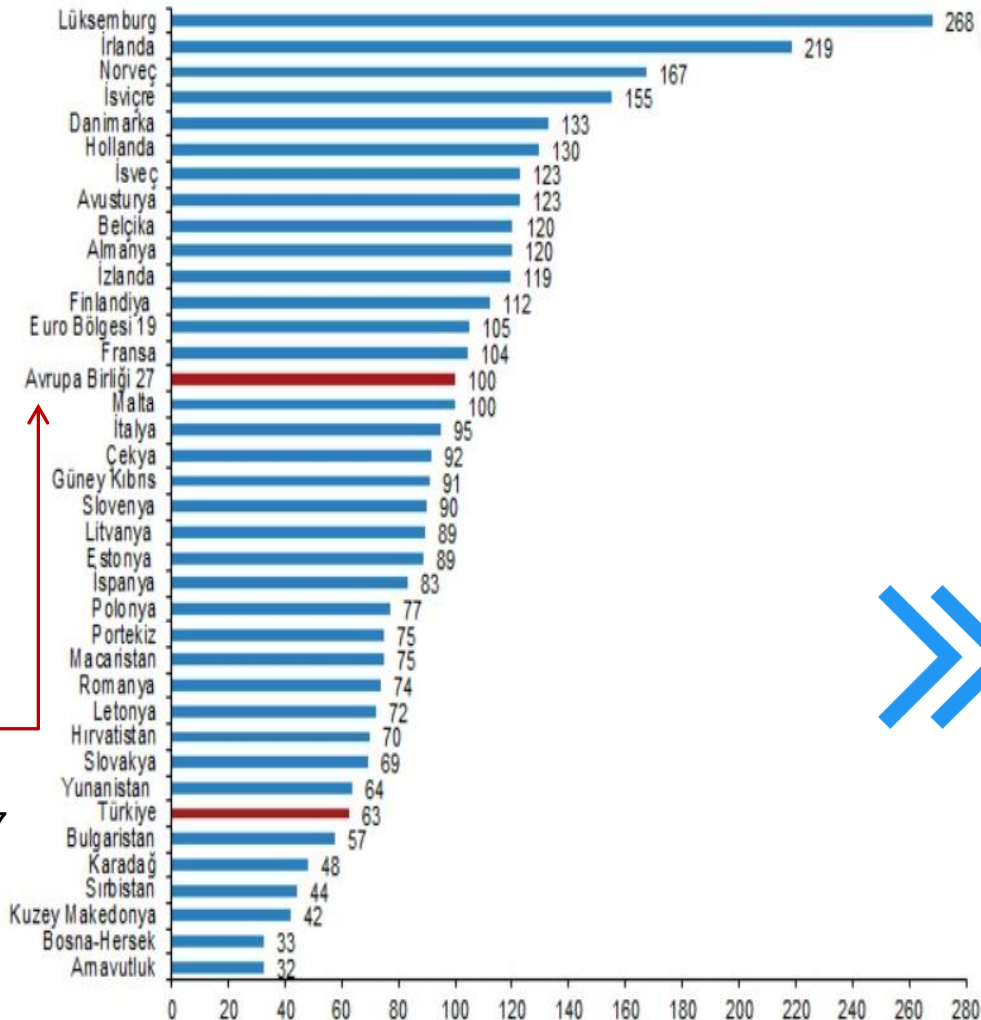

Önerilen Kullanım Alanları	Kısıtlı Kullanım Alanları	Önerilmeyen Kullanım Alanları
<ul style="list-style-type: none"> - Uluslararası hacim karşılaştırmalarında - Uluslar arası fiyat düzeylerinin karşılaştırılmasında - Yoksulluk düzeyleri, gelir dağılımı ve yaşam standartlarının analizinde, - Uygun hacim ve fiyat düzeylerine göre gruplandırılmasında	<ul style="list-style-type: none"> - Kişi başına GSYH ve bileşenlerinin zaman serilerinin analizinde - Fiyat yakınsama analizlerinde - Yaşam maliyetinin mekansal karşılaştırılmasında - GSYH'ya ilişkin SGP değerlerinin diğer istatistikler için deflatör olarak kullanımında (örn hanehalkı bütçe anketi)	<ul style="list-style-type: none"> - Denge döviz kuru olarak - Ülke sıralamaları için hassas bir ölçüm olarak - Ulusal büyüme oranlarının belirlenmesinde araç olarak - Sektörler itibarıyla üretim ve verimlilik karşılaştırmalarında (ilgili SGP değerleri mevcut olmadığı sürece) - Para birimlerinin düşük ya da aşırı değer alıp almadığının göstergesi olarak

- Hiçbir şekilde SAGP verileri bir piyasanın marjının belirlenmesinde ölçüt olarak alınmamalıdır.
- Kullanım alanı olarak SAGP yanlış bir kriterdir.

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

Satın alma gücü paritesi yıllık olarak yayımlanmaktadır. Yılda iki kez olmak üzere Haziran ayında geçici, Aralık ayında nihai sonuçlar yayımlanmakta ancak veriler bir önceki yıla ait olmaktadır.

Zamansal olarak bir piyasanın marjının belirlenmesinde kullanılması sakıncalıdır.

Çünkü, maliyetlerimiz döviz artışları ve yüksek enflasyondan anlık olarak etkilenmektedir.

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

SAGP verilerinin marj belirlenmesinde dikkate alınacak olmasının bir önceki düzenlemeden hiçbir farkı yoktur.

Kaçakçılık ve kayıt dışı uygulamaların engellenmesi için yürürlükte olan ulusal marker, otomasyon sistemi gibi maliyetler AB'de bulunmamaktadır

AB'de self servis uygulamasının bulunması, gece saatleri, hafta sonları ve/veya bayram günlerinde isteğe bağlı çalışılması

Kur farkı ve enflasyon nedeniyle ürün maliyeti dışındaki diğer maliyetlerde (işçilik maliyetleri, elektrik, kira vb.) olağanüstü yüksek artışlar meydana gelmiştir

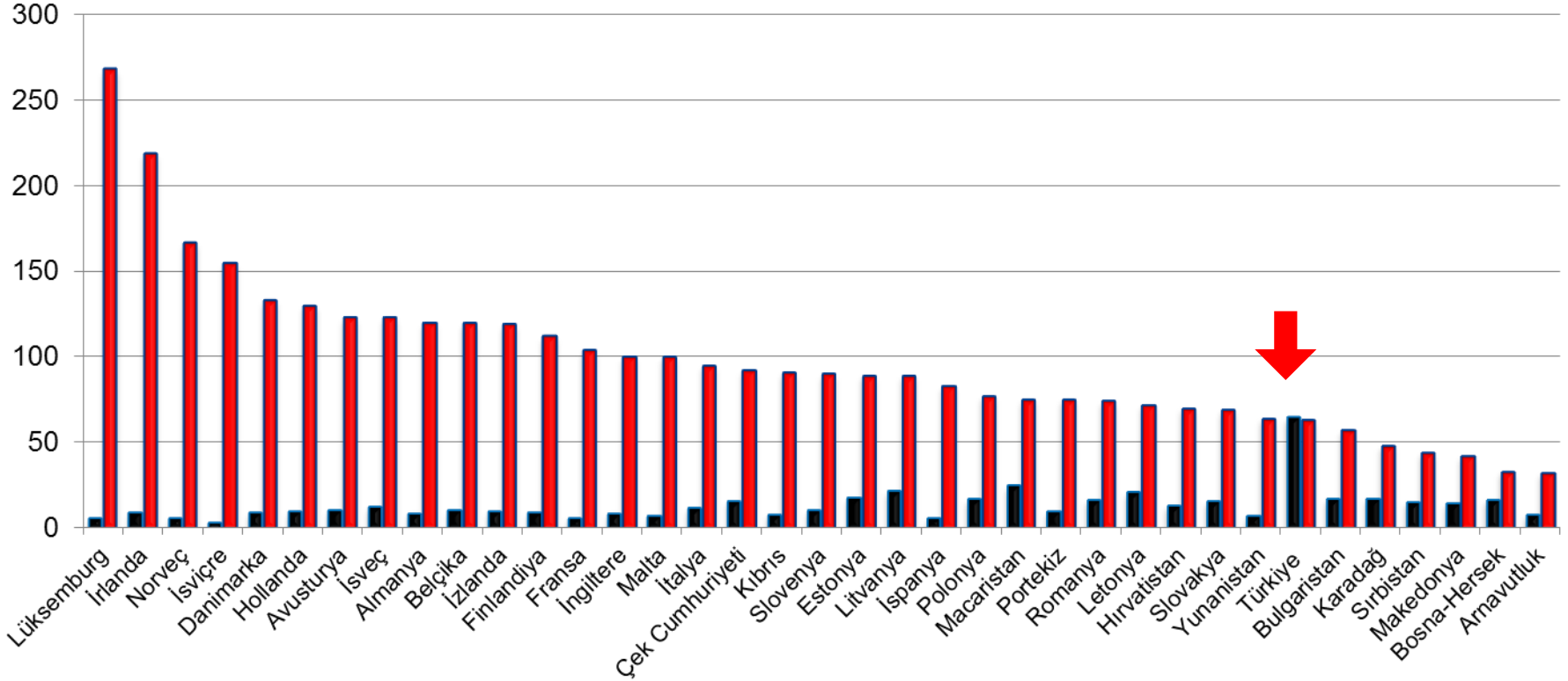

Ülkemizde, kredi kartı maliyetleri, işçilik maliyetleri çok yüksektir

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

■ Enflasyon Oranları ■ SAGP

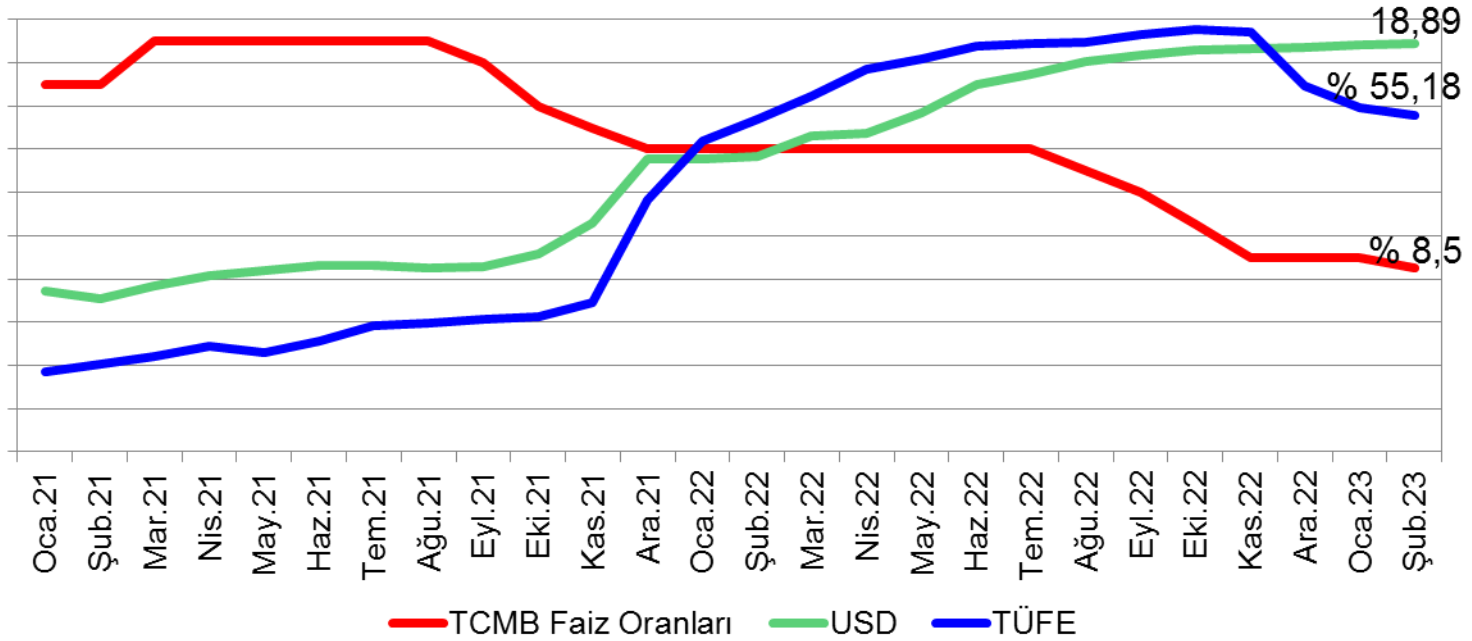

Ülkemizdeki brüt kâr marjlarının diğer ülkelere göre daha yüksek olması gerekmektedir.

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

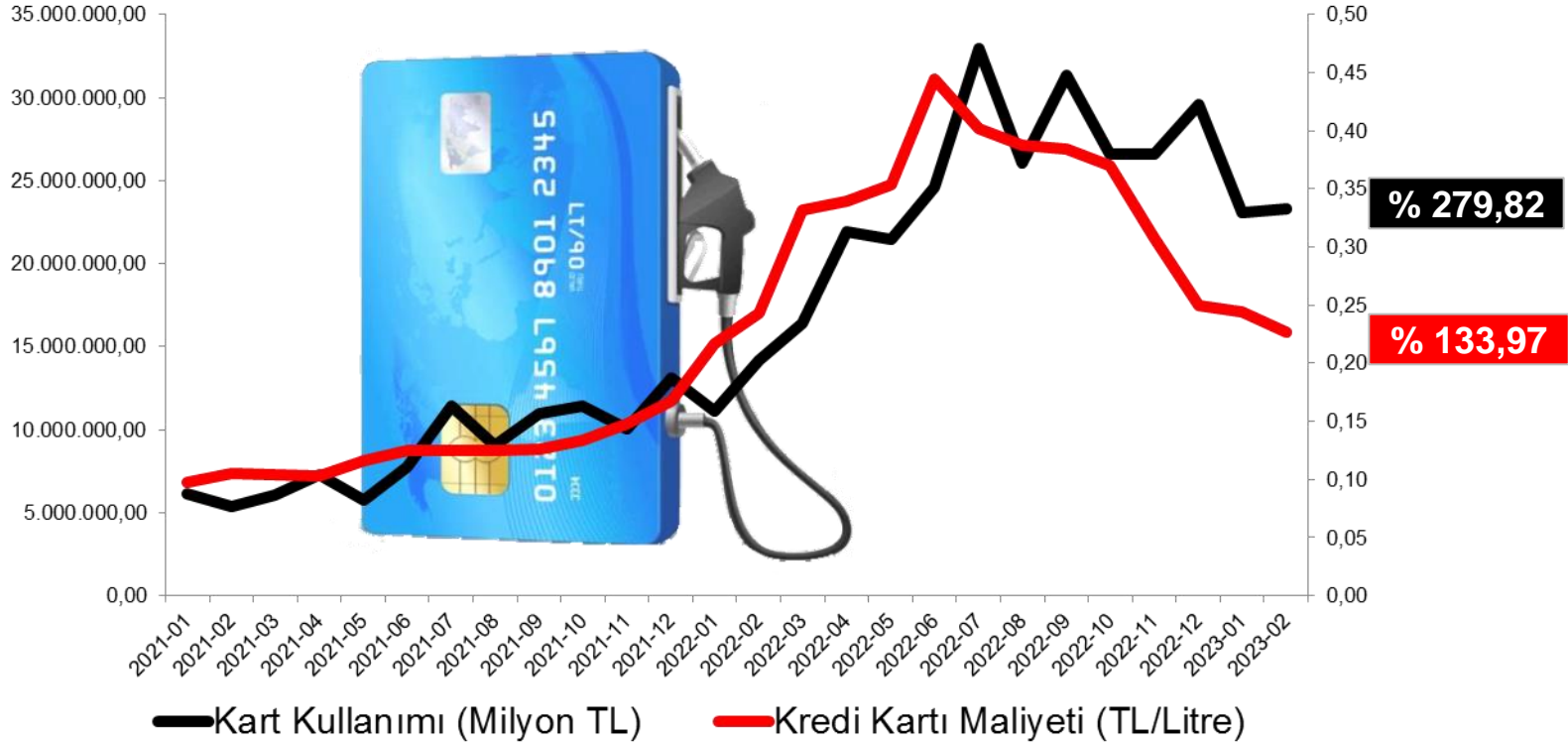
Satın alma gücü paritesi dışında marjın belirlenmesinde TCMB faiz oranları, enflasyon, döviz kuru, asgari ücret vb. dikkate alınacak

Birden çok parametrenin metodolojide dikkate alınması hedefleniyorsa bunların doğrudan maliyetleri etkileyen unsurlar olması piyasa refahı açısından çok önemlidir.

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

Dağıtım Marjının belirlenmesinde; Takas Komisyon Oranları, Kredi Faiz Oranları ve ÜFE-TÜFE Ortalaması dikkate alınmalıdır

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

Kurul Kararları Arasında Çelişki Bulunmaktadır

*Akaryakıt Fiyatlarının Takibine İlişkin Kurul Kararı'nın 2. maddesinde marj hesabı Türkiye ağırlıklı ortalama pompa fiyatından harmanlama maliyeti dahil **ağırlıklı ortalama rafineri satış fiyatının** düşülmesi şeklinde formüle edilmişken,*

*Dağıtıcı ve Bayilerin Marj Paylaşımına İlişkin Kurul Kararı'nın 4. Maddesinde, tavsiye veya tavan olarak belirlenen fiyattan **en yakın rafineri çıkış fiyatının** düşüleceği şekilde marj hesabı belirlenmiştir.*

Marj hesabında bayiye en yakın rafineri/ikmal noktasının ölçüt olarak alınmasının, nakliye maliyetini en doğru yansıtabilecek düzenleme olduğu değerlendirilmektedir.

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

Marj takibinde faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde, belirli zaman aralıklarında muhtelif istatistiki yaklaşımlar kullanılarak modeller oluşturulacağı ve marj takibinde bu modellerin birlikte veya ayrı ayrı dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

Marjın belirlenmesinde istatistiki modellere gerek yoktur.

Olması halinde ise, istatistiki modellerin açık ve objektif bir şekilde yayımlanması ile tavan fiyat uygulanması halinde hangi modele ne şekilde aykırı davranıldığıнын kamuoyuna açıklanması hukuk devleti olmanın gereğidir.

MARMARA EREĞLİSİ	KDV'siz Rafineri Satış Fiyatı (TL)	KDV'siz Pompa Satış Fiyatı (TL)	En Yakın Rafineri/İkmal Noktası Uzaklık (Km.)	Nakliye Maliyeti (TL)	Nakliye Farkı (TL)	Eksik Verilen Nakliye (TL)
TEKİRDAĞ	15,77472	18,16	43	0,07	0,00	-0,07
EDİRNE	15,77472	18,20	170	0,27	0,04	-0,26
KIRKLARELİ	15,77472	18,21	141	0,22	0,05	-0,18
İSTANBUL (AVRUPA)	15,77472	17,69	100	0,16	-0,47	-0,63

DERİNCE	KDV'siz Rafineri Satış Fiyatı (TL)	KDV'siz Pompa Satış Fiyatı (TL)	En Yakın Rafineri/İkmal Noktası Uzaklık (Km.)	Nakliye Maliyeti (TL)	Nakliye Farkı (TL)	Eksik Verilen Nakliye (TL)
KOCAELİ	15,70782	17,94	16	0,03	0,00	-0,02
SAKARYA	15,70782	17,97	52	0,08	0,03	-0,05
YALOVA	15,70782	17,96	72	0,11	0,02	-0,12
İSTANBUL (ANADOLU)	15,70782	17,64	80	0,13	-0,30	-0,43
BURSA	15,70782	18,06	132	0,21	0,12	-0,08
BİLECİK	15,70782	18,01	150	0,24	0,07	-0,16
ESKİŞEHİR	15,70782	18,08	223	0,35	0,14	-0,21

Nakliye ücretlerinin ayrı olarak ve kilometre esasına dayalı bir tarifeye belirlenmesi bayilerin nakliye maliyetlerinin yönetimi ile dağıtıcıların bu maliyetleri Kurul kararı çerçevesinde yansıtip yansıtmadıklarının denetimini kolaylaştıracaktır.

ALİAĞA	KDV'siz Rafineri Satış Fiyatı (TL)	KDV'siz Pompa Satış Fiyatı (TL)	En Yakın Rafineri/İkmal Noktası Uzaklık (Km.)	Nakliye Maliyeti (TL)	Nakliye Farkı (TL)	Eksik Verilen Nakliye (TL)
İZMİR	15,70782	18,13	62	0,11	0,00	-0,11
MANİSA	15,70782	18,14	61	0,11	0,01	-0,12
ÇANAKKALE	15,70782	18,27	377	0,66	0,14	-0,52
BALIKESİR	15,70782	18,23	250	0,44	0,10	-0,40
UŞAK	15,70782	18,21	255	0,44	0,08	-0,38
AYDIN	15,70782	18,17	168	0,29	0,04	-0,29
DENİZLİ	15,70782	18,26	286	0,50	0,13	-0,37
MUĞLA	15,70782	18,36	267	0,46	0,23	-0,33

KIRIKKALE	KDV'siz Rafineri Satış Fiyatı (TL)	KDV'siz Pompa Satış Fiyatı (TL)	En Yakın Rafineri/İkmal Noktası Uzaklık (Km.)	Nakliye Maliyeti (TL)	Nakliye Farkı (TL)	Eksik Verilen Nakliye (TL)
KIRIKKALE	15,78439	18,09	25	0,04	0,00	-0,04
ANKARA	15,78439	18,06	76	0,12	-0,03	-0,15
KIRŞEHİR	15,78439	18,14	111	0,18	0,05	-0,12
ÇANKIRI	15,78439	18,19	107	0,17	0,10	-0,13
ÇORUM	15,78439	18,22	180	0,28	0,13	-0,15
YOZGAT	15,78439	18,25	141	0,22	0,16	-0,07

AKARYAKIT FİYATLARININ TAKİBİNE İLİŞKİN KURUL KARARI

- ✓ Marjın belirlenmesinde maliyet odaklı bir düzenleme yapılarak marjların öncelikle ÜFE-TÜFE ortalaması oranlarına göre aylık olarak güncellenmesi,
- ✓ Satın alma gücü paritesi ve TCMB faiz oranlarının kapsamdan çıkarılarak, yerine bayi maliyetlerini doğrudan etkileyen kredi faiz oranı ve takas komisyon oranlarının konulması,
- ✓ Marjın istatistikî modellere göre değil, maliyet odaklı bir yaklaşımla şeffaf ve net kriterlere göre belirlenmesi, bu kriterlerin de sektör temsilcileriyle birlikte oluşturulup, piyasa tarafından görüleceği şekilde yayımlanması,
- ✓ Tavan fiyat uygulamasına gidilmesi halinde, kararın hangi nedene ve hangi aykırılığa istinaden alındığının tavan fiyat kararlarında açıkça yer alması,
- ✓ Nakliye ücretlerinin toplam dağıtım payından ayrı ve kilometre esasına göre belirlenebilir hale getirilmesi,
- ✓ Bayilere bildirilen tavsiye veya tavan fiyattan ağırlıklı ortalama rafineri fiyatı yerine bayiye en yakın rafineri veya rafineri ikmal noktasının fiyatlarının baz alınarak marjın hesaplanması,

TABGİS

**TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ
PETROL ve GAZ ŞİRKETLERİ
İŞVEREN SENDİKASI**

Teşekkürler